

Deklaration från Världskongressen för romer 2023

Världskongressen för romer samlades från den 15 till 17 maj 2023 i Berlin med deltagare från 30 länder runt om i världen: Indien, USA, Tyskland, Frankrike, Belgien, Kosovo, Turkiet, Polen, Serbien, Bulgarien, Rumänien, Danmark, Sverige, Vitryssland, Slovakien, Storbritannien, Tjeckien, Makedonien och många fler för att ta itu med de akuta utmaningarna som romerska samhällen världen över står inför. Fokus låg på den nuvarande situationen för romer: global diskriminering, situationen för romska flyktingar och hotet mot gemenskapen från högerextremismens ökande inflytande. Diskussionen om romerska rörelsens ståndpunkt var särskilt intensiv. Kongressen sändes över hela världen via internet och möjliggjorde för tusentals människor att följa presentationerna och diskutera på sociala medier. Vi enades om att vi måste insistera på vår självidentitet som en nation och avvisa kategorisering som en etnisk minoritet.

Diskussionerna är av yttersta vikt eftersom vi befinner oss i en akut situation. Trots den pågående kampen mot diskriminering, rasism och antiziganism ökar dessa problem över hela världen. Kriget i Ukraina utgör ett stort hot - inte bara mot romer i Ukraina, utan också mot våra samhällen i de länder där kriget hotar att sprida sig. Många romer lever i dessa länder och det är i dessa länder de har liten statsskydd och upplever hög nivå av strukturell och institutionell diskriminering.

Romer ockuperar inga territorier, utför inga terroristattacker, startar inga krig och har strävat efter frigörelse genom icke-våldsamma medel. Trots detta är vi bland de mest hatade folken. Därför har vi beslutat att inte upprepa misstag, särskilt i samband med tidigare och pågående krig och konflikter. Romer har inte fått nödvändigt skydd ens som krigsflyktingar.

Transformationsprocesserna efter slutet av kalla kriget har ökat den socioekonomiska exkluderingen, diskrimineringen och marginaliseringen av romer i många länder. Uppkomsten av nationalism och andra reaktionära ideologier har gjort romer till syndabockar. Kriget på Balkanländerna lämnade många romer hemlösa. De lever fortfarande i diasporan idag.

Det glömda kriget i Syrien nämndes också. Det faktum att dom-folket, romerna i Mellanöstern, blev fördrivna av detta krig går obemärkt förbi.

Strukturell och institutionell diskriminering erkänns ofta inte eller ignoreras i alla europeiska länder. Rasistiskt våld är ett allvarligt problem i många länder. Högerextremism och högerpopulism inom politiken och samhället hotar romerska samhällen över hela Europa.

Vi har ingen tid att förlora. Med Världskongressen för romer har vi skapat en plattform där vi vartannat år kommer att mötas för att informera den romska befolkningen över hela världen om den aktuella situationen, konfrontera aktuell politik och diskutera strategier, strukturer och krav. En allmän reform av romerska politiken är nödvändig.

Härmed förklarar vi följande behov och krav för att säkerställa en bättre framtid för den romska nationen:

Inom rättighets- och rättvisedområdet:

- vidta lämpliga åtgärder för att erkänna och försona folkmordet mot romer över hela Europa under andra världskriget;
- erkänn den 13 juni som minnesdagen för de romer som förvisades från Kosovo 1999; väcka frågan om den egendom som stals från romerna under och efter Kosovokriget; kompensation för de förstörda romska husen; kompensation för de skador som uppstod på grund av tvångsförflyttningen till blyförgiftade läger;
- utveckla en förenklad ansökningsprocedure för romer som söker skydd från krigszoner; papperslösa romer måste ha samma rättigheter som dokumenterade;
- erbjuda ett skyddstatus för romer som söker skydd från pogromer, statlig och icke-statlig förföljelse samt strukturell och institutionell diskriminering;
- arbeta för att införa lagar mot antiziganism och andra positiva lagändringar, inklusive genomförandet av befintlig antidiskrimineringslagstiftning;
- verka för romers fullständiga rättigheter i alla aspekter och nivåer av socialt, hälsomässigt, ekonomiskt och politiskt deltagande;
- bilda team för övervakning av strukturell, institutionell och individuell diskriminering samt hatbrott mot romer;
- ingripa mot alla sådana brott mot romer;
- främja juridisk och social rådgivning specialiserad på skydd och representation av romerska rättigheter och arbeta mot antiziganism i alla länder.

Inom området medvetandehöjning och solidaritet:

- verka för inrättandet av team för utbildning av personal inom offentliga institutioner och internationella organisationer för att motverka diskriminering och antiziganism;
- öka medvetenheten bland majoritetsbefolkningen om balanserad rapportering om romer, bekämpa stereotyper om romer och främja kulturell förståelse;

- inrätta ett romskt medienätverk som samlar medier från Europa och främjar samarbete med romska medier för att stärka den romska gemenskapen;
- nätverket bör stödja professionaliseringen av romska medier, främja mångfald i rapporteringen och uppmuntra allmänna medieorganisationer att rapportera om romska utmaningar och främja ömsesidig förståelse;
- fördjupa den romska solidariteten och stärka kulturella relationer med Indien och Mellanöstern;
- vidta åtgärder för att öka medvetenheten om solidaritet mellan romer och icke-romer, inklusive stärkande av demokrati och aktivism.

Inom politiska förändringar:

- främja romers politiska deltagande vid Förenta nationerna och dess organ, inom Europeiska unionen och andra regionala och internationella organ;
- främja romer som aktiva medlemmar på den politiska arenan, inklusive deras deltagande i stärkandet av demokratin och demokratiska processer;
- stödja åtgärder mot diskriminering inom utbildning, anställning och bostäder; fokus bör ligga på att minska strukturell och institutionell diskriminering;
- främja politisk representation: offentliga institutioner bör se till att romer är adekvat involverade i politiska beslutsprocesser. Främja romska ledare, representation i parlament och regeringar, skapa mekanismer för romska angelägenheter;
- inrätta en permanent representation av den romska nationen i Bryssel, baserad på transparenta strukturer; kontoret är ansvarigt för internationella utredningar och nödsituationer för den romska gemenskapen samt kommunikation och lobbyverksamhet;
- inrätta ett europeiskt politiskt romskt parti för att representera romernas intressen på europeisk nivå.

Vi står enade i vårt åtagande att skydda romernas rättigheter, främja deras välbefinnande och säkerställa romers individers lika behandling över hela världen. Vi ska sträva efter att lämna passiva attityder bakom oss. Vi måste förena våra krafter och stödja varandra. Vi lovar att kämpa för behoven hos alla romer och därigenom ta ansvar för vår egen framtid. Vi behöver starka och stödjande strukturer inom vår gemenskap. För vår generation och kommande generationer.

Berlin, 17 maj 2023

